

Η ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ ΣΑΜΑΡΕΙΤΟΥ (Λουκ. 10, 25-37)

†ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

(Διασκευή ομιλίας στη Νέα Κερασούντα, στις 12/11/2006)

1. Τοποθετήσου σωστά

Η παραβολή του καλού Σαμαρείτου είναι μια βαθειά έρευνα πάνω στο μεγαλύτερο πρόβλημά μας που είναι: Θεός, άνθρωπος, και αγάπη προς τον πλησίον.

Πόσο πρέπει να αγαπάμε τον Θεό, μας το λέει ο Χριστός: «Εξ όλης της ψυχής, εξ όλης της καρδιάς, εξ όλης της διανοίας και με όλη μας την δύναμη. Και τον πλησίον σαν τον εαυτό μας».

Και τώρα το ερώτημα: Ποιός είναι ο «πλησίον» που πρέπει να αγαπάμε;

Συνήθως οι Εβραίοι έλεγαν: «πλησίον μας είναι εκείνος που μας ευεργετεί». Ο Χριστός τους απαντά: «Λάθος κάνετε. Πλησίον είναι ο άνθρωπος που έχει ανάγκη από την ευεργεσία σας και τα καλά συναισθήματά σας, από την καρδιά σας, από την στοργή σας, από το ενδιαφέρον σας. Και κάθε άνθρωπο που έχει αυτή την ανάγκη πρέπει να τον αγαπάτε σαν τον εαυτό σας».

Έτσι λοιπόν στην παραβολή αυτή, ο Χριστός αναλύει και την πρώτη εντολή που λέει: «Εγώ ειμι Κύριος ο Θεός σου». Όχι δηλαδή βάλε τον Θεό σε μια εικόνα και πέταξέ Τον στην άκρη, ή πότε-πότε να Τον θυμάσαι, αλλά «αγαπήσεις Κύριον τον Θεό σου με όλη σου την καρδιά, με όλη σου την δύναμη, με όλη την διάνοιά σου, με όλη την ψυχή σου και τον πλησίον σου ως σεαυτόν».

Ο Εβραίος που ρωτούσε τον Χριστό «πώς θα πάει στον Παράδεισο», ζήτησε να μάθει: «Ποιός είναι ο πλησίον μου;». Και ο Χριστός αντί για απάντηση, του είπε την παραβολή του καλού Σαμαρείτου.

2. Δικό μου πρόβλημα ο τραυματίας

Ένας άνθρωπος «κατέβαινε» από την Ιερουσαλήμ στην Ιεριχώ. Ψηλά είναι η Ιερουσαλήμ, χαμηλά η Ιεριχώ. Κατέβαινε όχι μόνο σωματικά αλλά κυρίως πνευματικά. Και ενώ πήγαινε «όλο και προς τα κάτω» έπεσε σε ληστές. Αυτοί τον γδύσανε, του τα πήραν όλα, τον γέμισαν πληγές και τον άφησαν στην ερημιά μισοπεθαμένο. Σε μια τέτοια κατάσταση ο μισοπεθαμένος βαδίζει με ακρίβεια, σταθερά, προς τον θάνατο.

Τότε πέρασε από εκεί, λέγει ο Χριστός, ένας ιερέας. Ο οποίος «ελθών και ιδών», αφού πλησίασε και είδε συνέχισε τον δρόμο του. Γιατί είχε και αυτός την ιδέα ότι «πλησίον» είναι εκείνος που τον αγαπάει. Άλλωστε δεν ήθελε φασαρίες στο κεφάλι του που θα του προξενούσαν η ενασχόληση με την περίθαλψη και τη σωτηρία του τραυματία...

Μετά από λίγο πέρασε και ένας λευίτης, ένας άλλος άνθρωπος «θεοφοβούμενος» που ήξερε καλά το νόμο του Θεού. Λευίτης σημαίνει υπηρέτης μέσα στην Εκκλησία. Και συνεπώς τον νου του, την καρδιά του, το στόμα του, το μυαλό του έπρεπε να τάχει κοντά στο Θεό. Αλλά και αυτός έρριξε μια γρήγορη ματιά, προσπέρασε και συνέχισε τον δρόμο του. «Ήλθε, είδε και απήλθε». Με τι μυαλό τάχα αδελφοί μου, με τι μυαλό;

Να το περιγράψουμε με λόγια της σύγχρονης μας εποχής: «Να καθυστερήσεις από τις δουλειές σου για έναν άγνωστο και να χαλάσεις την ζαχαρένια σου; Άλλωστε έτσι που τον έχουν καταντήσει δεν γίνεται τίποτε. Ε, λοιπόν, τράβα τον δρόμο σου και κοίτα την δουλειά σου».

Και συνεχίζει ο Χριστός την παραβολή.

Λίγο μετά πέρασε από εκεί ένας Σαμαρείτης. Ένας ξένος. «Και ιδών αυτόν ευσπλαγχνίσθη», τον είδε και λυπήθηκε. Πόνεσε η καρδιά του. Πήγε κοντά του, κατέβηκε από το ζώο του, πήρε ό,τι καλύτερο είχε από τα εφόδιά του, του έπλυνε τις πληγές με «έλαιον και οίνον» και του τις έδεσε. Μετά τον ανέβασε και τον στήριξε πάνω στο ζώο του. Και τραβώντας το και κρατώντας ταυτόχρονα τον μισοπεθαμένο πάνω στο σαμάρι, τον πήγε σε ένα πανδοχείο. Σ' ένα σπίτι που μπορούσε να εξυπηρετηθεί ο τραυματίας πιο καλά. «Και εκεί επεμελήθη αυτού». Τον εφρόντισε.

Όταν ήλθε η ώρα να φύγει, έβγαλε χρήματα, έδωσε στον πανδοχέα και του είπε: «επιμελήθητι και συ αυτού. Φρόντισέ τον». Και όταν ξαναγυρίσω, αν έχεις ξοδεύσει περισσότερα, εγώ θα σου τα δώσω. Τι σημαίνει αυτό αδελφοί;

Ο άνθρωπος αυτός, έκανε τον περιπεσόντα στους ληστές πρόβλημα δικό του. Τον πήρε στην καρδιά του, στην ψυχή του, στη φροντίδα του, στο ενδιαφέρον του. Άφησε τον δρόμο του, κινδύνευσε από τους ληστές που μπορεί να κρύβονταν εκεί, δαπάνησε. Και φεύγοντας δεν είπε στον πανδοχέα: «Ε, από δω και πέρα στα χέρια τα δικά σου και του Θεού»; Αλλά τι είπε; «Φρόντισέ τον. Αν

δαπανήσεις κάτι ακόμη, εγώ θα 'ρθω πάλι. Θα σε πληρώσω. Δικό μου πρόβλημα είναι αυτός ο άνθρωπος. Δικός μου άνθρωπος έγινε από την στιγμή που ήταν σ' αυτή την κατάσταση και χρειαζόταν την φροντίδα μου».

Αδελφοί. Αυτό μας λέει ο Χριστός. Τον άνθρωπο που έχει την ανάγκη μας, δεν μπορούμε να τον θεωρούμε βάρος μας. Μπλέξιμο. Συμφορά που έπεσε μπροστά μας για να δούμε πώς θα την ξεπεράσουμε όσο τον δυνατόν πιο γρήγορα και πιο ήσυχα και πιο ανώδυνα για τον εαυτό μας.

3. Κανένα δεν αντιπαρερχόμαστε

Το νόημα της παραβολής του καλού Σαμαρείτου είναι βαθύ. Μιλάει, όπως είπαμε, για μας, για την σχέση μας με τον Θεό και με τον πλησίον. Είναι η ομορφότερη παραβολή μέσα στο ευαγγέλιο. Η πιο ουσιαστική. Μας λέει πράγματα φοβερά. Το πρώτο είναι: Εμείς στη σύγχρονη εποχή έχουμε για τον πλησίον την τοποθέτηση «της χαρτοπετσέτας». Τι είναι η χαρτοπετσέτα; Λέμε την αμαρτωλή στην περίπτωση μας φράση: «Ψεκάζετε, σκουπίζετε, τελειώνετε». Μιας χρήσεως. Και ξεμπερδεύετε. Παραπάνω μπελάδες να μην έχουμε.

Ο άνθρωπος που είναι ο πλησίον μας, λέγει ο Χριστός, δεν είναι χαρτοπετσετάκι, μιας χρήσεως. Μόνο για ένα χαμόγελο, μια δεκαρούλα ή μια καλή κουβέντα. Δεν είναι έτσι. Πρέπει να τον κάνεις πρόβλημά σου και να απασχοληθείς μαζί του. Δεν μπορείς να πεις, όχι τρεξίματα, όχι μπελάδες. Να τον κάνεις και τρέξιμο και μπελά σου. Πέρασε ο ιερέας και ο λευίτης, δύο άνθρωποι που δεν ήταν έξω από την γνώση του θελήματος του Θεού και αδιαφόρησαν. «Όχι έτσι», λέει ο Χριστός. Όσο και αν είναι σεβαστά πρόσωπα. Δεν περνάμε ούτε προσπερνάμε ούτε αντιπαρερχόμαστε εκείνους που έχουν την ανάγκη μας.

4. Ποιόν θα μιμηθώ;

Ερμηνεύει ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος:

Ποιός είναι ο άνθρωπος που έπεσε στους ληστές; Εκείνος που κατέβαινε από την Ιερουσαλήμ στην Ιεριχώ; Ο άνθρωπος που ενώ έπρεπε να είναι «ψηλά», άρχισε και ψάχνει για τα «κάτω». Και πέφτει στους ληστές που είναι τα πάθη

και οι παληάνθρωποι που διαλύουν όποιον πέσει στα χέρια τους. Συνήθως με την πορνεία και τα ναρκωτικά.

Αν το παιδί σου ήταν μπλεγμένο με τα ναρκωτικά τι θα έκανες; Πόσο θα το έκανες πρόβλημά σου;

Αν το παιδί σου είναι μπλεγμένο όχι στον υπόκοσμο, αλλά στην αμαρτία, έστω με ευπρέπεια, που σημαίνει τραυματισμένο για την αιώνια ζωή, έτοιμο να σβήσει για την αιώνια ζωή, εσύ τι κάνεις; Μήπως λες: «Δεν είναι τίποτε. Τι να κάνουμε. Άλλοι καιροί τώρα».

Δηλαδή; Έτσι όπως πάει θα πεθάνει για πάντα για την αιώνια ζωή και δεν σου καίγεται καρφί; Και μετά λες ότι πιστεύεις στον Χριστό που είπε την παραβολή του καλού Σαμαρείτη;

-Μα τι θα κάνω;

Λέει ο Χριστός: «Ευσπλαγχνίσθη». Πήγε και περιποιήθηκε τον τραυματία, τον εφρόντισε, τον έκανε πρόβλημα του. Εσύ έκανες ποτέ τον άλλο πρόβλημά σου; Εκείνον που πονάει σωματικά και υποφέρει σωματικά και κείνον που πονάει ψυχικά και υποφέρει και κινδυνεύει ψυχικά; Αν δεν το κάνεις, τι είσαι για τον Χριστό και τι είναι ο Χριστός για σένα;

Τον έπλυνε, λέει το Ευαγγέλιο, με κρασί και με λάδι. Κρασί είναι το αίμα του Χριστού. Λάδι είναι η ευσπλαγχνία Του. Με την καλωσύνη Του και με το αίμα Του. Εσύ πλένεις τον άνθρωπο που κινδυνεύει να χαθεί για την Βασιλεία του Θεού με το αίμα του Χριστού; Τον μνημονεύεις στην προσευχή σου και στην λειτουργία;

Τι άλλο μπορείς να κάνεις; Χίλια πράγματα είναι δυνατόν να κάνουμε. Να κάνουμε πρόγραμμά μας να φροντίζουμε για το καλό και για την σωτηρία του κόσμου, του ανθρώπου που κινδυνεύει. Του δικού μας και του παραέξω.

Ερώτημα τώρα:

-Ποιός είναι ο πλησίον;

-Ήταν πλησίον ο ιερέας και ο λευίτης;

-Όχι!

Εάν δεν περνούσε ο Σαμαρείτης, τι είχαν κάνει ο ιερέας και ο λευίτης; Απάντηση: Ολοκλήρωσαν το έργο των ληστών. Τον άφησαν και πέθανε. Όταν ένα παιδί πέφτει στον υπόκοσμο και στην διάλυση την πνευματική, «εκείνοι» λες «οι άνθρωποι του υποκόσμου», φταίξαν τόσο, τόσο... Εσύ που το βλέπεις

και δεν κάνεις τίποτε, μήπως ολοκληρώνεις την καταστροφή και την ζημία;

Τι επικρατούσε μέσα στις ψυχές του ιερέα και του λευίτη; Αδιαφορία.
«Ψεκάστε, σκουπίστε, τελειώσατε». Δεν είναι έτσι η κατά Θεόν ζωή. Δεν είναι έτσι η αγάπη, μας λέει ο Χριστός. Θέλεις να έχεις αγάπη; Να έχεις πάντοτε τον άλλο πρόβλημά σου, πρόγραμμά σου, κόπο σου και θυσία σου.

Ιερέας, λευίτης και Σαμαρείτης. Ποιόν θα μιμηθώ; Ποιόν θα ακολουθήσω; Τι θα κάνω; Το ερώτημα αυτό δεν πρέπει ποτέ να είναι σιωπηλό και αναπάντητο μέσα στην ψυχή μας.

Να μας φωτίζει ο Κύριος, να μας οδηγεί. Προς τα άνω με την πολλή και βαθιά αγάπη προς τον Θεό. Δεξιά και αριστερά με το ενδιαφέρον για τους άλλους.
Αμήν.-